

STANOWISKO KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

w sprawie potrzeby prowadzenia badań w ramach Instrumentu Szybkiego Reagowania, mających na celu ujawnianie symptomów pogarszającej się sytuacji ekonomiczno-finansowej przedsiębiorstw, wraz ze wskazaniem wielkości i obszarów prognozowanych zagrożeń.

I. Konwent Marszałków Województw RP z uznaniem pragnie podkreślić wcielenie w życie nowatorskiej idei instrumentu prognozowania zagrożenia upadłością przedsiębiorstw w branżach sektora niefinansowego. Celem przedsięwzięcia, pn. *Instrument Szybkiego Reagowania (dalej „ISR”)*, jest dostarczanie niezbędnych informacji i danych stanowiących podstawę do uruchamiania selektywnych interwencji na poziomie mikroekonomicznym (w tym, w branżach o dużym znaczeniu regionalnym) zmniejszających ryzyko wysokiej liczby upadłości w wytypowanych branżach gospodarki.

II. Konwent Marszałków Województw RP podkreśla, że zgodnie z zapisami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego dla podwyższenia jakości zarządzania politykami publicznymi został utworzony system monitorowania i ewaluacji rozwoju regionalnego i polityki regionalnej w postaci Regionalnych Obserwatoriów Terytorialnych (ROT). System ten obejmuje obserwatorium krajowe (Krajowe Obserwatorium Terytorialne, KOT) oraz sieć obserwatoriów regionalnych i ma przyczyniać się do lepszego planowania i realizacji interwencji przez dostarczanie informacji, analiz i ewaluacji polityk publicznych. Zgodnie z ustaleniami KSRR w system powinny zostać włączone instytucje krajowe i regionalne prowadzące działalność badawczą, edukacyjną i informacyjną w obszarze zarządzania rozwojem (instytuty badawcze, uniwersytety oraz stowarzyszenia i organizacje pozarządowe), których wiedza i doświadczenie mogą wspierać ocenę efektów prowadzonych działań prorozwojowych oraz stymulować dyskusję o kierunkach rozwoju regionalnego. KSRR formułuje zadania, których część wyraźnie wskazuje na konieczność prowadzenia metodologicznie jednolitych, na poziomie centralnym, prognoz ostrzegawczych. Obejmuje to m.in.:

- badania i analizy strategiczne dotyczące aktualnej sytuacji, trendów rozwojowych i prognozowania zmian społeczno-gospodarczych zachodzących w regionach;
- tworzenie scenariuszy dla przyszłości i dostarczenie informacji umożliwiających wybór najlepszej ścieżki rozwoju;
- wspieranie budowy odpowiedniego systemu monitorowania interwencji publicznych ukierunkowanych terytorialnie przez tworzenie elastycznego systemu pozyskiwania danych, a więc systemu dającego możliwość szybkiego reagowania na zmieniające się warunki makro- i mikroekonomiczne, oraz przez wypracowywanie standardów wymiany danych do wykorzystania przez rząd i

samorządy, pozwalającego agregować porównywalne dane dla informowania decydentów i społeczeństwa o nadchodzących zmianach gospodarczych;

- dostarczania decydentom regionalnym informacji pozwalających na podejmowanie działań wyprzedzających i korygujących, obniżających koszty ekonomiczne i społeczne okresowych zakłóceń w funkcjonowaniu gospodarki.

III. Konwent Marszałków Województw RP zauważa, że opracowywanie prognoz ostrzegawczych dla polityki rozwoju województw w ramach ISR wpisuje się w założenia programu rządowego, przyjętego przez Radę Ministrów w lipcu 2014 r. pn. „Polityka Nowej Szansy”. Jest to program mający stanowić system wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw w obszarze ograniczania ryzyka poniesienia porażki i przeciwdziałania negatywnym skutkom likwidacji przedsiębiorstwa.

Biorąc pod uwagę wpływ pojedynczych branż na rynek pracy danego regionu, Konwent Marszałków Województw RP docenia, iż jednym z działań kierunkowych programu „Polityka Nowej Szansy” jest zapobieganie sytuacjom kryzysowym w branżach, m.in. przez zapewnienie systemu wczesnego ostrzegania o sytuacjach kryzysowych, w której znaleźć się mogą działające w nich przedsiębiorstwa.

IV. Konwent Marszałków Województw RP stoi na stanowisku, że prowadzenie badań antycypacyjnych na poziomie centralnym nie stanowi naruszenia zasady subsydiarności i stanowi ważny instrument, będący źródłem informacji stanowiących podstawę do realizacji wielu statutowych zadań ROT, w szczególności biorąc pod uwagę, iż:

- ROT nie zostały powołane i wyposażone w środki i instrumenty pozwalające na prowadzenie prognoz ostrzegawczych na poziomie mikroekonomicznym;
- prognozy ostrzegawcze dostarczać powinny wiedzę dla bieżąco prowadzonego zarządzania rozwojem województwa, co nie mieści się w zakresie celów regionalnych obserwatoriów. W tym też zakresie Konwent Marszałków Województw dostrzega potrzebę istotnego rozwinięcia regionalnej bazy o odpowiednio przetworzone informacje, dostarczane przez ISR, a dostosowane do potrzeb danego regionu;
- adresatami i odbiorcami prognoz, obok władz samorządowych, powinny być regionalne organizacje branżowe poszukujące wiedzy o sytuacji w ich otoczeniu gospodarczym i możliwych zmianach uwarunkowań regionalnych.

V. Konwent Marszałków Województw RP zauważa, że dalsze korzystanie z doświadczeń Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie – Małopolskiej Szkoły Administracji Publicznej, ich potencjału kadrowego, który został zbudowanych do realizacji ISR, zdolność do rozwoju metodologii badania oraz nawiązana współpraca z Głównym Urzędem Statystycznym, pozwoli na optymalizację kontynuacji badań ISR oraz obniżenie całłościowych kosztów prowadzonego badania.

VI. Konwent Marszałków Województw RP uważa, że monitorowanie procesów i diagnozowania zachodzących zmian gospodarczych (w tym dokonujących się na poziomie regionów) powinno charakteryzować się następującymi cechami:

- analizy powinny być prowadzone na poziomie mikroekonomicznym i odnosić się do stopnia zagrożenia przedsiębiorstw upadłością w układzie poszczególnych sekcji PKD i branż. Powinny być one również uzupełniane przez analizy

makroekonomiczne i prowadzić do formułowania wniosków dotyczących także koniunktury ogólnogospodarczej, regionalnej lub branżowej;

- analizy powinny pozwalać na kwantyfikację potencjalnych skutków prognozowanych w ramach ISR zagrożeń, w szczególności w zakresie: zagrożenia utratą miejsc pracy w przedsiębiorstwach; zagrożenia utraty kreowania części wartości dodanej (tworzenia PKB) przez przedsiębiorstwa;
- cykliczne raporty na poziomie regionalnym stanowiłyby podstawę do konstruowania planów i instrumentów oddziaływania władz regionalnych na określone segmenty gospodarki, kluczowe dla gospodarki regionu.

VII. Konwent Marszałków Województw RP dostrzega, podobnie jak Ministerstwo Infrastruktury

i Rozwoju, znaczenie funkcjonowania stabilnego systemu prognozowania zmiany gospodarczej na poziomie makro- i mikroekonomicznym, jak również potrzebę bieżącego dostarczania informacji o sytuacji ekonomicznej w ujęciu horyzontalnym – w odniesieniu do poszczególnych branż.

VIII. Konwent Marszałków Województw RP stoi na stanowisku, że efektywne zapobieganie negatywnym skutkom zmiany gospodarczej w branżach, na poziomie regionalnym, wymaga działań na poziomie krajowym w zakresie rozwoju spójnego systemu statystyki publicznej z zachowaniem jednolitych standardów informacyjnych i metodologicznych. System ten musi mieć możliwość doskonalenia dotychczasowych rozwiązań w zakresie prowadzenia badań i analiz, lepszej ich interpretacji i wykorzystania w działaniach o charakterze interwencyjnym albo prewencyjnym.

IX. Konwent Marszałków Województw RP zauważa, iż system ISR nosi znamiona takiego stabilnego systemu prognozowania zmiany gospodarczej i zapewnia synergię z regionalnymi systemami wsparcia przedsiębiorstw. Tym samym opowiada się za kontynuowaniem prowadzonych w jego ramach badań oraz wskazuje na wysoką przydatność rekomendacji w programowaniu działań i instrumentów o charakterze regionalnym, dla przedsiębiorstw.

X. Konwent Marszałków Województw RP opowiada się za:

- systematycznym monitorowaniem, w ramach ISR, sytuacji na poziomie makro- i mikroekonomicznym sytuacji w gospodarce i przedstawianiu wyników, w zależności od potrzeb, w ujęciu regionalnym lub branżowym;
- zakwalifikowaniem badań ISR do wieloletniego programu badań;
- stałym rozwojem metody ISR w kierunku kwantyfikacji potencjalnych skutków prognozowanych w ramach ISR zagrożeń, w szczególności w zakresie: zagrożenia utratą miejsc pracy w przedsiębiorstwach, zagrożenia utraty kreowania części wartości dodanej (tworzenia PKB) przez przedsiębiorstwa, co przyczyni się do metod określania i mierzenia wskaźników rozwoju regionalnego;
- dostarczaniem decydom informacji pozwalających na podejmowanie działań wyprzedzających i korygujących, obniżających koszty ekonomiczne i społeczne okresowych zakłóceń w funkcjonowaniu gospodarki;

- funkcjonowaniem systemu ISR, który zapewni stały (nie rzadziej niż raz na 6 mcy) dostęp jednostkom samorządu terytorialnego do informacji o prognozowanych zagrożeniach;
- wykorzystaniem rekomendacji ISR w programowaniu działań i instrumentów o charakterze regionalnym, dla przedsiębiorstw, w procesach decyzyjnych samorządów wojewódzkich;
- zapewnieniem edukacji statystycznej w obszarze ISR dla organów administracji samorządowej, prowadzących i wykorzystujących badania i analizy statystyczne.

**Przewodniczący
Konwentu Marszałków
Województw RP
Marek Woźniak**